

Welkom

Actuele pensioenrechtspraak 18 april 2024 (Deel 2)

Mr. W.P.M. Thijssen

Advocaat bij Pensioenadvocaten.nl, tevens verbonden aan
het VU Expertisecentrum Pensioenrecht en
geschillenbeslechter GIP

Inhoudsopgave:

1. Rechtbank Gelderland 20 december 2023, ECLI:NL:RBGEL:2023:7045 inzake korting partnerpensioen wegens groot leeftijdsverschil
2. Rechtbank Midden-Nederland 10 november 2023, ECLI:NL:RBMNE:2023:6994 inzake ontslag statutair bestuurder - billijke vergoeding – pensioenschade
3. Rechtbank Noord-Holland 29 december 2023, ECLI:NL:RBNHO:2023:13815 inzake werknemer - werkgever (pensioenschade onderdeel billijke vergoeding)
4. Rechtbank Rotterdam 22 december 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:12237 inzake werknemer - werkgever (billijke vergoeding van 50% volledige inkomensschade inclusief pensioenschade)
5. Rechtbank Gelderland 11 januari 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:615 inzake werkneemster (kapster) - werkgeefster (pensioenschade onderdeel billijke vergoeding)

Inhoudsopgave:

6. Rechtbank Amsterdam 11 januari 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:81 inzake Martinair - KLM (overgang onderneming en anciënniteit)
7. Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 4 januari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:93 inzake faillissementsaanvraag - overdracht pensioenvorderingen
8. CvB KiFiD 19 januari 2024, 2024-0005 (zorgplicht en informatieplicht PPI bij lifecycle beleggen)
9. Geschillencommissie KiFiD 20 februari 2024, 2024-0151 (prudent beleggen door verzekeraar op basis van lifecycle beleggen)
10. Geschillencommissie KiFiD 29 januari 2024, 2024-0089 (kosten in beleggingsverzekering bij verzekeraar)
11. Geschillencommissie KiFiD 28 maart 2024, 2024-0281 (bindend; onvoldoende info over beleggen bij pensioenuitstel; geen schade)

Rechtbank Gelderland 20 december 2023, ECLI:NL:RBGEL:2023:7045 inzake korting partnerpensioen wegens groot leeftijdsverschil:

- Vooraf: het Barber-arrest HvJ EU 17 mei 1990, ECLI:EU:C:1990:209
- Gelijke beloning mannen en vrouwen betekent gelijke pensioenopbouw
- Vanaf Defrenne/Sabena II, HvJ EU 8 april 1976, ECLI:EU:C:1976:56?
- Eerste Protocol Verdrag van Maastricht: beperking in de tijd vanaf 17 mei 1990

**Rechtbank Gelderland 20 december 2023,
ECLI:NL:RBGEL:2023:7045 inzake korting partnerpensioen
wegens groot leeftijdsverschil:**

- Vooraf: rechtspraak inzake korting partnerpensioen wegens groot leeftijdsverschil
- Gerechtshof 's-Hertogenbosch 8 november 2005, ECLI:NL:GHSHE:2005:AU6564: verboden leeftijdsonderscheid/geen objectieve rechtvaardiging
- Gerechtshof Den Haag 9 juni 2015, ECLI:NL:GHDHA:2015:1285: korting objectief gerechtvaardigd gezien bescherming collectief

Rechtbank Gelderland 20 december 2023, ECLI:NL:RBGEL:2023:7045 inzake korting partnerpensioen wegens groot leeftijdsverschil:

- HR 18 december 2015, ECLI:NL:HR:2015:3628 cassatie in het belang der wet (ING)
- Hof had rekening gehouden met het feit dat de korting wegens groot leeftijdsverschil van het partnerpensioen bij ING berustte op de uitkomst van collectief arbeidsvoorwaardenoverleg
- Dat was onjuiste beoordelingsmaatstaf, daar sociale partners niet de betekenis van verdragsrecht en wetgeving kunnen bepalen

**Rechtbank Gelderland 20 december 2023,
ECLI:NL:RBGEL:2023:7045 inzake korting partnerpensioen
wegens groot leeftijdsverschil:**

- Partnerpensioen was opgebouwd vóór 17 mei 1990 en kende korting wegens groot leeftijdsverschil
- Barber-arrest geldt voor pensioen **opbouw**; hier betreft het de pensioenuitkering
- Implementatierichtlijn 96/97/EG ziet echter ook op uitkeringen, op grond daarvan vordering afgewezen
- Protocol bij Verdrag van Maastricht ziet ook op uitkeringen

**Rechtbank Midden-Nederland 10 november 2023,
ECLI:NL:RBMNE:2023:6994 inzake ontslag statutair bestuurder -
billijke vergoeding – pensioenschade:**

- Ontslag bestuurder door werkgever
- Onvoldoende functionerende CFO na overname
- Vordering toekenning billijke vergoeding mede inhoudend vergoeding pensioenschade
- Werknemer kiest als uitgangspunt periode tussen ontslag en 1 maart 2026, omdat de arbeidsovereenkomst onder normale omstandigheden minstens tot die datum zou zijn voortgezet

**Rechtbank Midden-Nederland 10 november 2023,
ECLI:NL:RBMNE:2023:6994 inzake ontslag statutair bestuurder -
billijke vergoeding – pensioenschade:**

- Berekening werknemer pensioenschade: werkgeversbijdrage over periode ontslag tot 1 maart 2026
- Rechtbank: werkgever zou na een wat langere wachttijd op basis van redelijke grond hebben kunnen opzeggen
- Werkgeversbijdrage was niet betwist
- Pensioenschade over 3 maanden toegekend

**Rechtbank Noord-Holland 29 december 2023,
ECLI:NL:RBNHO:2023:13815 inzake werknemer - werkgever
(pensioenschade onderdeel billijke vergoeding):**

- Arbeidsconflict tussen onderwijsinstelling en beleidsmedewerker
- Verschil van inzicht over de koers
- Beleidsmedewerker stuurt bericht in een whatsapp groep dat toegang tot werkplek is ontzegd en een spreekverbod is opgelegd
- Onderzoek Hoffman naar anonieme brief en e-mails

**Rechtbank Noord-Holland 29 december 2023,
ECLI:NL:RBNHO:2023:13815 inzake werknemer - werkgever
(pensioenschade onderdeel billijke vergoeding):**

- Billijke vergoeding vaststellen aan de hand van HR 9 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:878
- Rekening houden met alle (uitzonderlijke) omstandigheden van het geval
- Billijke vergoeding moet daarbij aansluiten
- Compensatie voor ernstig verwijtbaar handelen of nalaten werkgever (inschakelen Hofman was inbreuk op privacy en gold als ernstig verwijtbaar)
- Doel billijke vergoeding: punitief; voorkomen dat te lichtvaardig ernstig verwijtbaar wordt opgezegd

**Rechtbank Noord-Holland 29 december 2023,
ECLI:NL:RBNHO:2023:13815 inzake werknemer - werkgever
(pensioenschade onderdeel billijke vergoeding):**

Toetscriteria:

- Hoe lang zou arbeidsovereenkomst nog hebben geduurd zonder het ernstig verwijtbaar handelen (in casu nog ongeveer een jaar, omdat na wat langere tijd rechtsgeldig had kunnen worden opgezegd → nog 1 jaar loon -/- WW)
- Pensioenschade over periode van 6 jaar tot pensioendatum voor 2 jaar te vergoeden door werkgever
- Opmerking: pensioenschade als onderdeel billijke vergoeding arbitrair vastgesteld; moeilijk voorspelbaar

Rechtbank Rotterdam 22 december 2023, ECLI:NL:RBROT:2023:12237 inzake werknemer - werkgever (billijke vergoeding van 50% volledige inkomensschade inclusief pensioenschade):

- Opzegging arbeidsovereenkomst in strijd met de wet (geen opzeggrond; ontslag in België verzocht terwijl Nederlands recht van toepassing was)
- Werknemer vordert:
  - ✓ Transitievergoeding
  - ✓ Aanvullende transitievergoeding € 2.197,67
  - ✓ Billijke vergoeding € 470.000 (50% inkomensschade)
  - ✓ Immateriële schadevergoeding € 25.000 (netto)
  - ✓ Advocaatkosten en proceskosten

**Rechtbank Rotterdam 22 december 2023,
ECLI:NL:RBROT:2023:12237 inzake werknemer - werkgever
(billijke vergoeding van 50% volledige inkomensschade inclusief
pensioenschade):**

- Zelfde toetscriteria voor toekenning billijke vergoeding als in vorige zaak (HR 9 juni 2018, ECLI:NL:HR:2018:878)
- Billijke vergoeding zoals gevorderd toegekend
- Werknemer was 61 jaar en zou tot pensioendatum in dienst zijn gebleven
- Een wettelijke ontslaggrond zou zich in die periode niet hebben voorgedaan

**Rechtbank Rotterdam 22 december 2023,
ECLI:NL:RBROT:2023:12237 inzake werknemer - werkgever
(billijke vergoeding van 50% volledige inkomensschade inclusief
pensioenschade):**

- Werknemer berekende pensioenschade op gemiste verschil in jaarlijks pensioen, vermenigvuldigd met zijn levensverwachting vanaf pensioendatum (19 jaar)
- Werkgever verweert zich met stelling dat pensioen onzeker is (kennelijk was sprake van een premieovereenkomst)
- Rechtbank volgt berekening werknemer
- Volledige pensioenschade vergoed

**Rechtbank Gelderland 11 januari 2024,
ECLI:NL:RBGEL:2024:615 inzake werknemster (kapster) -
werkgeefster (pensioenschade onderdeel billijke vergoeding):**

- Werknemeester (kapster) meldt zich ziek maar voldoet niet aan haar CAO-verplichtingen (controlevoorschriften)
- Ontslag op staande voet (werkgeefster was ex-schoonmoeder)
- Werkgever had vooraf moeten waarschuwen
- Eerst eventueel loon opschorten
- Ontslag op staande voet disproportioneel

**Rechtbank Gelderland 11 januari 2024,
ECLI:NL:RBGEL:2024:615 inzake werknemster (kapster) -
werkgeefster (pensioenschade onderdeel billijke vergoeding):**

- Toewijzing transitievergoeding en billijke vergoeding
- Als onderdeel billijke vergoeding was 6 maanden pensioenschade gevorderd (“verlies opbouw pensioen”)

**Rechtbank Gelderland 11 januari 2024, ECLI:NL:RBGEL:2024:615
inzake werkneemster (kapster) - werkgeefster (pensioenschade
onderdeel billijke vergoeding):**

Toetscriteria billijke vergoeding volgens HR 30 juni 2017,
ECLI:NL:HR:2017:1187 inzake New Hairstyle:

- Relatie met verwijtbaar handelen, niet met gevolgen ontslag
- Met gevolgen kan wel rekening worden gehouden
- Ernstig verwijtbaar handelen moet worden gecompenseerd
- Maar geen specifiek punitief karakter
- Inkomenspositie vergelijken, lengte dienstverband mag worden meegewogen en de verwachting omtrent de duur van het dienstverband zonder het ernstig verwijtbaar handelen mag worden meegewogen

**Rechtbank Gelderland 11 januari 2024,
ECLI:NL:RBGEL:2024:615 inzake werknemster (kapster) -
werkgeefster (pensioenschade onderdeel billijke vergoeding):**

- Dienstverband zou zonder het ernstig verwijtbaar handelen geen lang leven zijn beschoren
- Kapster vindt makkelijk nieuw werk; tekort
- Rechtbank gaat uit van 4 maanden pensioenschade
- Billijke vergoeding verhoogd vanwege ontslag tijdens ziekte, waardoor tijdens ziekte ander werk moest worden gezocht

**Rechtbank Amsterdam 11 januari 2024,
ECLI:NL:RBAMS:2024:81 inzake Martinair - KLM (overgang
onderneming en anciënniteit):**

- Overgang van Martinair naar KLM
- KLM bleef Martinair CAO toepassen
- Grote groep vrachtvliegers en hun vakbond VNV vordert toepassing KLM CAO sinds overgang naar KLM
- Pensioen en netto pensioen conform KLM of compensatie verschil
- Vordering dat pensioendeskundige pensioenverschillen individueel diende te berekenen

Rechtbank Amsterdam 11 januari 2024, ECLI:NL:RBAMS:2024:81 inzake Martinair - KLM (overgang onderneming en anciënniteit):

- Er was sprake van overgang onderneming
- Alle vrachtvliegers van Martinair over naar KLM
- Arbeidsvoorwaarden mochten niet verslechteren, maar hoefden niet worden verbeterd
- Vrachtvliegers recht op continuatie Martinair-pensioenregeling
- Geen vordering mogelijk op grond van art. 9 Pensioenwet, omdat voor de vrachtvliegers bij Martinair een pensioenregeling bestond

**Rechtbank Amsterdam 11 januari 2024,
ECLI:NL:RBAMS:2024:81 inzake Martinair - KLM (overgang
onderneming en anciënniteit):**

- Anciënniteit bleef behouden

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 4 januari 2024,
ECLI:NL:GHARL:2024:93 inzake faillissementsaanvraag -
overdracht pensioenvorderingen:**

- Koper van vennootschap in glastuinbouw verzoekt faillissement verkoper
- Kocht een BV (“target”) voor € 7 miljoen; € 1 miljoen betaald, € 6 miljoen rentedragende lening; die BV failleert
- Procedures tussen koper en verkoper
- Koper verzoekt faillissement verkoper dat door rechtbank werd toegewezen

**Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 4 januari 2024,
ECLI:NL:GHARL:2024:93 inzake faillissementsaanvraag - overdracht
pensioenvorderingen:**

- Twee personen hadden pensioenvordering (peb) op dochter target (pensioen-BV)
- Pensioen-BV had vordering op target voor nakoming pensioenverplichting (die zou vanaf ingang pensioen uit lopende middelen zijn voldaan)
- Verkoper nam aandelen pensioen-BV en vordering op target over zodat “target” schoon zou zijn, echter niet tegen nominale waarde maar symbolische waarde van € 1

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden 4 januari 2024, ECLI:NL:GHARL:2024:93 inzake faillissementsaanvraag - overdracht pensioenvorderingen:

- Onduidelijk of vordering pensioen-BV op target daadwerkelijk was overgenomen, omdat pensioengerechtigden daarmee niet bekend waren en niet zouden hebben ingestemd met overname tegen symbolische waarde waardoor pensioen zou verdampen
- Faillissement verkoper hield stand omdat vordering pensioen-BV op verkoper als steunvordering kon fungeren

CvB KiFiD 19 januari 2024, 2024-0005 (zorgplicht en informatieplicht PPI bij lifecycle beleggen):

- Premieovereenkomst bij PPI
- Life cycle beleggen; mogelijkheid voor beleggingsvrijheid en variabele uitkering
- Renterisico beperkt bij naderen pensioendatum
- Door middel van matchingfondsen: koers stijgt bij dalende rente en daalt bij stijgende rente
- Consument stelde dat de PPI gezien stijgend rente uit de matchingfondsen had moeten stappen
- Zorgplicht (prudent person regel voor beleggen) geschonden

CvB KiFiD 19 januari 2024, 2024-0005 (zorgplicht en informatieplicht PPI bij lifecycle beleggen):

Redenering consument:

- Rente zo laag, dat deze uitsluitend zou kunnen stijgen
- Door uit de dalende matchingfondsen te stappen en minstens gelijkblijvende beleggingen aan te kopen, zou op pensioendatum hoger kapitaal worden bereikt
- En daardoor gezien stijgende rente extra hoog pensioen

CvB KiFiD 19 januari 2024, 2024-0005 (zorgplicht en informatieplicht PPI bij lifecycle beleggen):

CvB KiFiD:

- Pensioenuitvoerder mag zo niet redeneren
- Moest consument beschermen tegen volatiel pensioen
- Stel dat rente vlak voor pensioendatum weer sterk zou dalen en de alternatieve beleggingen minder waard zouden zijn dan beleggingen in de matchingfondsen, dan zou het pensioen “dubbel” worden geraakt: lager kapitaal en door lagere rente extra laag pensioen
- Daarom prudent person regel niet geschonden maar juist nageleefd
- Wordt geannoteerd in PensioenJurisprudentie (beroep op art. 14a, lid 2 Besluit financieel toetsingskader-oud; beleggingen moeten zijn gericht op stabiliteit pensioen)

Geschillencommissie KiFiD 20 februari 2024, 2024-0151 (prudent beleggen door verzekeraar op basis van lifecycle beleggen):

- Premieovereenkomst zonder beleggingsvrijheid bij PPI
- Vanaf pensioendatum uitsluitend vastgesteld pensioen
- Pensioenuitvoerder bood zicht op stabiele pensioenuitkering met pensioenstabilisator
- In het zicht van de pensioendatum meer beleggen in vastrentende waarden

Geschillencommissie KiFiD 20 februari 2024, 2024-0151 (prudent beleggen door verzekeraar op basis van lifecycle beleggen):

Consument:

- Pensioenuitvoerder had in het zicht van de pensioendatum gezien lage rente niet extra in vastrentende waarden moeten gaan beleggen
- Kapitaal op pensioendatum en daarmee het pensioen zou hoger zijn geweest als meer risicovol zou zijn belegd

Geschillencommissie KiFiD 20 februari 2024, 2024-0151 (prudent beleggen door verzekeraar op basis van lifecycle beleggen):

Geschillencommissie:

- Pensioenuitvoerder schond zijn zorgplicht niet
- Belegd volgens prudent person regel
- Instabiele belegging kent te hoog risico op sterk dalend kapitaal en daarmee extra laag pensioen bij lage rente
- Wordt geannoteerd in PensioenJurisprudentie (beroep op art. 14a, lid 2 Besluit financieel toetsingskader-oud; beleggingen moeten zijn gericht op stabiliteit pensioen)

Geschillencommissie KiFiD 29 januari 2024, 2024-0089 (kosten in beleggingsverzekering bij verzekeraar):

Even vooraf: de woekerpolis-zaak Gerechtshof Den Haag 26 september 2023, ECLI:NL:GHDHA:2023:1854 inzake Vereniging Woekerpolis – NN

- Geen wilsovereenstemming voor verborgen kosten en met name hefboom-effect
- Hefboom-effect: bij slecht weer beleggingsresultaat lager kapitaal en daardoor extra hoge onttrekking risicopremie voor overlijdensrisicodekking

Geschillencommissie KiFiD 29 januari 2024, 2024-0089 (kosten in beleggingsverzekering bij verzekeraar):

Consument:

- Sloot beleggingsverzekering met overlijdensrisicodekking gekoppeld aan hypothecaire financiering
- Regeling informatieverstrekking aan verzekeringnemers Riav-1998, Code Rendement en Risico CRR-2022, Besluit financiële bijsluiter-2022 en Nadere regeling financiële bijsluiter-2022 van toepassing
- Compensatieregeling “woekerpolissen” niet van toepassing

Geschillencommissie KiFiD 29 januari 2024, 2024-0089 (kosten in beleggingsverzekering bij verzekeraar):

Consument:

- Wilsovereenstemming over fondsbeheerkosten ontbreekt
- Wilsovereenstemming over overlijdensrisicopremie ontbreekt
- Geen wilsovereenstemming over ontbreken herbeleggingsresultaat ten aanzien van resultaat beleggingsfondsen
- Ontnomen mogelijkheid verrekening dividendbelasting

Geschillencommissie KiFiD 29 januari 2024, 2024-0089 (kosten in beleggingsverzekering bij verzekeraar):

Geschillencommissie:

- Consument niet geïnformeerd over fondsbeheerkosten; schending informatieplicht maar geen schade (consument zou de verzekering ook hebben gesloten als de informatie wel was gegeven)
- Overlijdensrisicopremie berustte op wilsovereenstemming; kwam voldoende duidelijk tot uitdrukking in de polisvoorwaarden
- Beleggingsopbrengsten binnen de beleggingsfondsen worden herbelegd en komen verzekeringnemers ten goede
- Er was geen sprake van dividenduitkeringen aan de consument

Geschillencommissie KiFiD 28 maart 2024, 2024-0281 (bindend; onvoldoende info over beleggen bij pensioenuitstel; geen schade):

- Pensioenuitstel; op oorspronkelijke pensioendatum verviel de garantie voor het beleggingsrendement
- Pensioenuitvoerder belegde gedurende uitstelperiode volgens default in life cycle volgens profiel naar keuze verzekeringnemer met toepassing prudent person regel
- Keuze mogelijk voor niet beleggen

Geschillencommissie KiFiD 28 maart 2024, 2024-0281 (bindend; onvoldoende info over beleggen bij pensioenuitstel; geen schade):

Consument:

- Beleggingswaarde in uitstelperiode gedaald
- Pensioenuitvoerder had de consument van beleggen moeten weerhouden
- Zou telefonisch contact hebben gezocht, maar kan dat niet bewijzen
- Vervolgens kwestie vergeten

Geschillencommissie KiFiD 28 maart 2024, 2024-0281 (bindend; onvoldoende info over beleggen bij pensioenuitstel; geen schade):

Geschillencommissie:

- Pensioenuitvoerder verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid (art. 52a Pensioenwet) en moet prudent person-regel (art. 135 Pensioenwet) toepassen
- Informatie over niet-beleggen onvoldoende
- Consument heeft de kwestie uiteindelijk zelf laten liggen
- Klacht afgewezen

Dank voor uw aandacht

Vergeet u niet de toets vragen
te beantwoorden